

Stanovisko ÚVZ SR k nálezu Ústavného súdu SR a šíriacim sa dezinformáciám

Tlačové správy

Utorok, 19. január 2022 14:00

Posledný deň uplynulého roka zverejnil Ústavný súd SR nález sp. zn. PL. ÚS 4/2021. V týchto dňoch sa spustila masívna dezinformačná kampaň, ktorá tento nález hrubo dezinterpretuje.

Je klamstvom, že Ústavný súd SR označil za protiústavný zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktorý určuje hygienikom kompetencie a že označil za protiústavné opatrenia prijímané ÚVZ SR (rúška, respirátory, COVID pasy a pod.).

Za v nesúlade s ústavou boli označené iba špecifické časti zákona.

O čom vlastne Ústavný súd SR rozhodol?

Súd rozhodol, že ustanovenie § 4 ods. 1 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia je protiústavné.

- Obsahom tohto ustanovenia bolo, že počas krízovej situácie (napr. počas prebiehajúcej pandémie nebezpečného ochorenia) je možné nariadovať aj ďalšie opatrenia, než sú tie explicitne vymenované vo zvyšnej časti zákona.
- Zjednodušene povedané, Ústavný súd SR vyhodnotil toto ustanovenie ako príliš neurčité a nejasne formulované a z tohto dôvodu ustanovenie rozhodnutím zrušil.

Súd označil za protiústavné aj ustanovenie § 48 ods. 4 písm. aa).

- Toto ustanovenie umožňovalo ÚVZ SR nariadovať aj „ďalšie nevyhnutné opatrenia na ochranu verejného zdravia“.
- Aj v tomto prípade súd ustanovenie zrušil, pretože bolo v porovnaní s inými časťami zákona neurčité a slabo vymedzené.

Ústavný súd ďalej vyslovil protiústavnosť ustanovení § 12 ods. 2 písm. f), § 48 ods. 4 písm. n) a u) a tiež § 51 ods. 1 písm. d).

- Súd konštatoval, že izolácia mimo domova - napríklad v štátnom karanténnom zariadení - je protiústavný zásah do osobnej slobody.
- Ústavný súd považoval pojem “karanténa”, ktorý figuroval v uvedených ustanoveniach, za nejasný a záruky ochrany osobnej slobody za nepostačujúce.
- Zverejnením rozhodnutia Ústavného súdu mohlo dôjsť k stavu, že by viac nebolo možné nariadovať karanténu po príchode zo zahraničia. K tomu však nedošlo, pretože dňa 14.12.2021 prijal parlament novelu č. 533/2021 Z. z. ktorou bol pojem “karanténa” a pojem “izolácia” nanovo zadefinovaný.
- Platí, že na základe prijatej novely zákona je naďalej možné nariadovať karanténu po vstupe na územie SR alebo po kontakte s pozitívnym, a to izoláciou v domácom prostredí.

Zverejnenie nálezu v Zbierke zákonov SR a informovanie verejnosti

Dňom, kedy sa nález Ústavného súdu vyhlási v Zbierke zákonov SR, strácajú účinnosť všetky vykonávacie predpisy, ktoré sa viažu na protiústavné ustanovenia. Prečo o tom nebola verejnosť obsiahne informovaná na prelome rokov?

Jednoducho preto, lebo predpisy, o ktoré sa vo vyhláškach opiera ÚVZ SR, účinnosť nestratili. Novelou zákona č. 533/2021 bol upresnený termín karanténa a platné vyhlášky ÚVZ SR neodkazovali na iné zrušené ustanovenia.

Rekapitulácia a platný súčasný stav

- ÚVZ SR môže ďalej vydávať vyhlášky a nariadovať všetky opatrenia, na ktoré má v zákone jasné zmocnenie.
- Vyhlášky ako také sú vydávané v súlade s ústavou, pričom Ústavný súd SR už začiatkom decembra 2021 dospel k záveru, že “ústava neustanovuje explicitne, že vyhlášky alebo takéto všeobecne záväzné právne predpisy sa majú vyhlasovať v zbierke zákonov.” Môžu byť zverejňované aj vo Vestníku vlády SR.

- Vyhlášky ÚVZ platia a s nimi platia aj všetky súčasné opatrenia - čiže aj obmedzenia prevádzok a hromadných podujatí, OTP/OP režim, povinné rúška a respirátory. ÚVZ SR môže naďalej nariaďovať karanténu pri príchode zo zahraničia a po kontakte s pozitívnym.
- Ústavný súd kladie na ochranu verejného zdravia osobitný dôraz. Vyplýva to aj z úvodu predmetného rozhodnutia sp. zn. PL. ÚS 4/2021, v ktorom uvádza: „Nebezpečné prenosné ochorenia ohrozujú zdravie populácie ako celku. Pri nebezpečných prenosných ochoreniach ide o život a zdravie ohrozujúci stav, ktorý je schopný zanechať vážne trvalé následky na jednotlivcoch či skupinách ľudí, nekontrolovateľne sa šíriť v populácií. Je v súlade s pozitívnym záväzkom štátu vyplývajúcim z čl. 40 ústavy chrániť z pozície štátu pred týmto stavom celú spoločnosť. Zdravie a jeho ochrana je na jednej strane vecou každého jednotlivca, na druhej strane však verejné zdravie je vecou spoločnosti týkajúcou sa každého jej člena. Niet preto pochýb o potrebe a prospešnosti zákonom upravovať opatrenia a ukladať povinnosti na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení.“

Kompletné stanovisko Odboru legislatívy a práva ÚVZ SR si môžete prečítať tu:

Text vypracoval: Odbor legislatívy a práva ÚVZ SR a Odbor komunikácie ÚVZ SR